

Workshop på Bornholms
Kunstmuseum
'LYS- og LYSFORMIDLING'

baggrund LYSnET

LYSnET er en tværfaglig netværksgruppe bestående af specialister inden for fagområdet kunst- og dagslys. Gruppens mål er at skabe fokus på fagområdet LYS og dets potentialer.

Et af LYSnET's indsatsområder er at afholde workshops for at udvikle medlemmernes netværk og egne kompetencer. Gys Arkitektur har etableret en kontakt til museumsdirektør Lars Kærulf Møller, Bornholms Kunstmuseum, i forbindelse med museets visioner om et fremtidens museum, hvor lys og lyseksperimentarium er centrum.

Den 27. september 2007 afholdtes en workshop på Bornholms Kunstmuseum. Workshopen forløb over 7 timer med følgende medlemmer som repræsenterer 16 professionelle fagfolks meget vidt spændende kompetencer og viden om dags- og kunstlys:

Berit Sys Christensen, Bjarne Schläger, Claus Asp, Ellen K. Hansen, Gustav Fabricius, Iben Winther Orton, Katrine Kastberg, Kurt Nørregaard, Kätte Bønlykke, Lisbeth S. Kristensen, Lone Stidsen, Merete Madsen, Mette Hvass, Ole Capion, Torben Thyregod Jensen, Vibeke Riisberg (se evt. yderligere sidst i dokumentet)

Om workshopen og materialet

Workshopen på Bornholms Kunstmuseum med medlemmer fra LYSnET tog udgangspunkt i en tværfaglig funderet dialog på idégenereringsniveau mellem professionelle aktører der alle beskæftiger sig indgående med dags- og kunstlys. Kendetegnende for kommunikationen i LYSnET er dels medlemmernes viden & erfaring om Lys - lige fra det tekniske til det kunstneriske/filosofiske i et teoretisk og praktisk virkefelt - kombineret med medlemmernes ildhu og engagement i forbindelse med udbredelse af kendskabet til og forståelsen for emnet Lys.

Dette materiale er en opsamling fra workshopen på Bornholms Kunstmuseum – en arabeske over de forskellige indlæg og indfald til hvad en ny museumsudvidelse skal kunne, hvorledes vi skal betragte visionerne og rammerne for udviklingen af et nyt museum for lys og lyskunst.

Materialet repræsenterer et udsnit af hvad arbejdsgrupperne nåede frem til på de 7 timer begivenheden varede ... I sin form spænder det vidt – fra tekst til tegning, diagrammer og fotovisualiseringer samt en indkredsning af 5 nøgleord.

Intro til museet og museets samling ved museumsdirektør Lars Kærulf Møller

Bornholms Guldalder - fortællingen om de første motiver fra Bornholm

Kronologisk afslutning på introduktionen til museets samling.
Modernismen i maler- og billedhuggerkunsten og kunsthåndværket – alle med tilknytning til Bornholm

Om museet

Kort intro.

Bornholms Kunstmuseum har gennemgået en forvandling over en kort årrække.

Det har udviklet sig fra en mindre lokalsamling til et landsdækkende museum for dansk kunst med stor bevidsthed om værksamlingens unikke præference til Bornholm.

Museet er nået til et vendepunkt, hvor "forpligtigelsen" til at samle retrospektivt er opfyldt, og blikket nu kan rettes fremad mod samtidskunsten og visionen om at udvikle et 'fremtidens museum' med udgangspunkt i lyskunst og lys-formidling.

Samlingens fokus vil forskydes og den nuværende museumsbygning vil med udbygningen ændre status og få en rolle som en museets "emeritus" for den permanente samling. Hvordan udbygningen føjer sig til det eksisterende museum fysisk såvel som kunstinstitutionelt bliver udfordringen museet skal løse i de kommende år.

NØGLEORD - Sarkofag

Bornholms Kunstmuseum/ Fremtidens Kunstmuseum

Museumsdirektør Lars Kjærulf har visioner om at skabe et fremtidens museum i umiddelbar tilknytning til det eksisterende Bornholms Kunstmuseum i form af et underjordisk museum for lys.

Visionen er, at den nye museumsdel skal

- være en legeplads/et eksperimentarium for lys
- præsentere international lyskunst med danske og udenlandske kunstneres værker
- formidle fra 2D til 3D, en rumliggørelse af (eksisterende) værker herunder introducere den udstillingsbesøgende for kunstneren bag værket.

Med planerne om et museum for lys vægter Bornholms Kunstmuseum:

- en præsentation af ny lys-kunst & lys-kunstnere, i form af udstillingen af værker på internationalt niveau i unikke arkitektoniske omgivelser
- en formidling af lys og lysfænomener med henblik på at give den udstillingsbesøgende en forståelse og erkendelse af lys & rum indenfor både kunst- og dagslysfeltet.

herunder

- vil museet bl.a. give den museumsbesøgende en indsigt i hvorledes vi oplever sted og kontekst ud fra det stedsspecifikke, geografisk betingede lys ...

NØGLEORD - *Tabula Rasa*

Hvis det unikke projekt med at skabe en legeplads for lys skal fungere, er troen på egen kraft og virke afgørende. Hvis verden skal komme til Bornholms Kunstmuseum, skal projektet ikke kunne genfindes helt eller delvist andre steder. Det ligger åbent for med den historie museet bygger på.

Den nye museumsdel – museet for lys – skal i sit indhold og med sin form cementere historien om det særegne, stedsspecifikke museum på internationalt plan.

For at kunne gøre det, må bordet ryddes og vi må se på museums-funktionen og kunstformidling og på hvorledes vi arkitektonisk fæstner os på det geografisk specifikke sted, med en ny optik, denne gang med udgangspunkt i lys- og lysformidling.

(LYSnET)

Lad os vende op og ned på begreberne og anskue
verdenen fra et
andet perspektiv...

[fra fotomuseet i Torino]

Om identitet, sprog & funktion

"Et museum og lys-eksperimentarium"

Både betegnelsen 'museum' og 'eksperimentarium' er kendte betegnelser ladet med en historisk og kulturelt betinget forståelse for deres funktion, deres form og indhold.

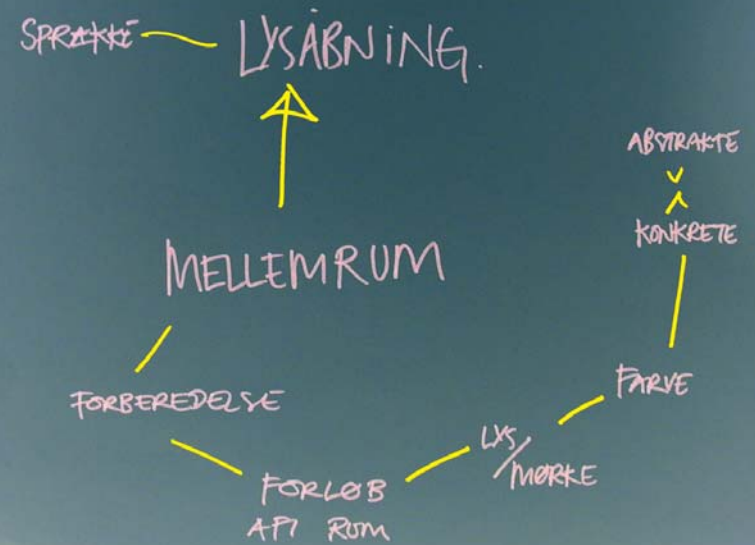
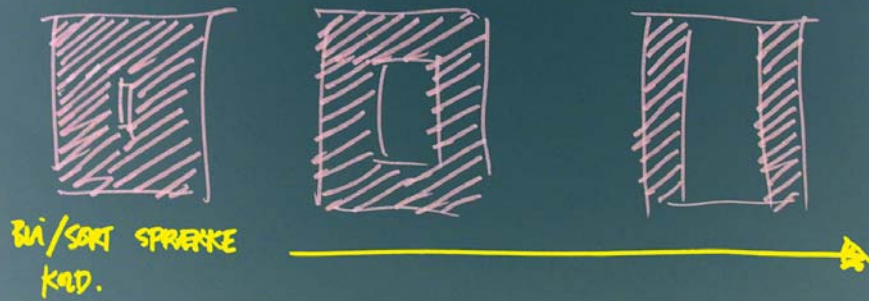
Måske er sproget en begrænsning for hvorledes vi anskuer den nye museumsdel. Lad os bruge nogle andre ord og begreber for at se, hvad eksisterende kunstmuseum og hvad fremtidens museum – museet for lys - skal rumme – herunder også nogle andre begreber til at indkredse og anskue rammerne for et sådant nyt hus/ en sådan ny funktion inden for museumsverdenen.

(LYSnET - delkonklusion fra workshop)

NØGLEORD - Sprængning

NØGLEORD – Metamorfose. Lysets og museumsrummenes foranderlighed.

NØGLEORD – Forunderlig

Sandelig Naturen er uendelig forunderlig i sine Gierninger.

Fra Ordbog over det Danske Sprog. Herman Ruge 1754 – *"Fornuftige Tanker over adskillige curieuse Materier."*

BORNHOLMS STEMME - "EN GENFØDSEL"

Et nyt unikt dagslyssted som en naturlig del af Bornholms kunstmuseum

Genfødsel – et skridt tilbage udi fremtiden – en enkel fortælling – en indre rejse
– dagslys generator –

De 3 elementer: stedet, vandet, klippen giver "det unikke lys"
– enkelt afsæt udi det komplekse – Introvert versus ekstrovert –
mennesket i centrum – implicit ligevægtigt – Kvalitet og kvantitet –

Rejsen – Genfødsel

Et massiv i vandet, på vejen i vandet, som forlængelse i akse – mod Christiansø.
Unikke oplevelser i massivet, løsrevet fra eksisterende kontekst (eks. Arkitektur)
En kunstnerisk "bølgehøvl"

Præsentation af oplæg
ude fra broen

*Lad os se ind på museet
udefra og ud mod
horisonten – ud mod
Christiansø*

PAUSE – FULD STOP! copy paste

Glem vandet "vi må ikke" ... ny situation samme opdrag!!!!

Genfødsel – et skridt tilbage udi fremtiden – en enkel fortælling – en indre rejse
– dagslys generator –

De 3 elementer: stedet, vandet, klippen giver "det unikke lys" – enkelt afsæt udi det
komplekse – Introvert versus ekstrovert –
mennesket i centrum – implicit ligevægtigt – Kvalitet og kvantitet –
Rejsen – Genfødsel

Et massiv i landet, på vejen indi øen. Unikke oplevelser i værket, i kunsten.
Kaos og harmoni, tilfældigheden
som en del af fortællingen ..

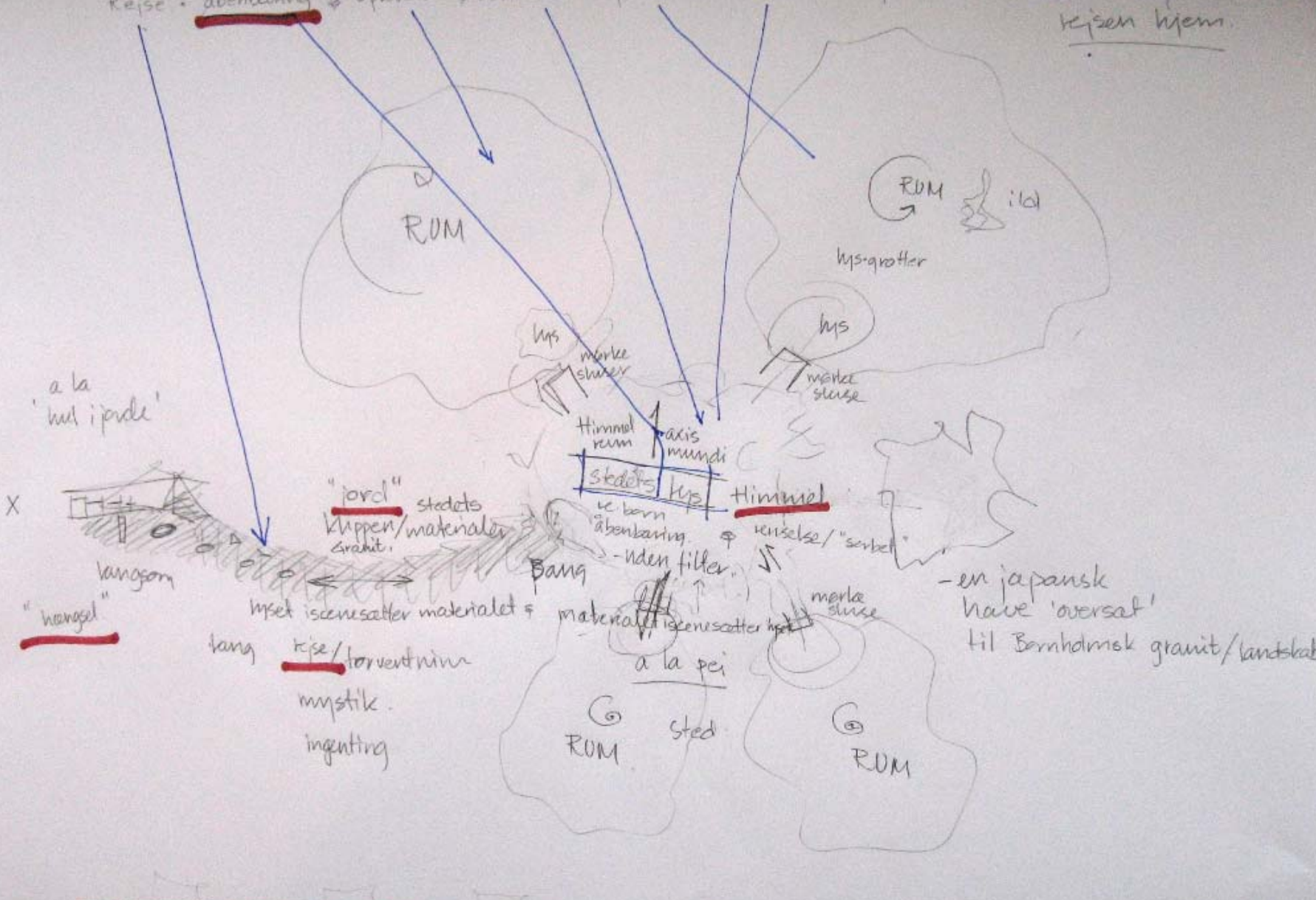
... menneskelig interaktion. En arkitekturens gine, et basis hus
til lysets leg, liv og legeme. Det rensede
"værk", der muliggør en løsrevet og afklaret funktion. Tiden bliver kardinal,
som lyset som mennesket. Roen bliver central,
mennesket trænger til tid, til fordybelse – til indsigt. Lyset kræver indsigt!
Stedets kilde lyskilden kilden til liv

En kunstnerisk "solkollektor"

STOP – Giv plads, gør pladsinden der besluttet

Rejse · åbenbaring & Oplevelse & uenselse · Oplevelse · uenselse · Oplevelse · uenselse · Oplev
reisen hjem

B
O
R
N
H
O
L
M
S
K
U
N
S
T
M
U
S
E
U
M

Gruppeoplæg fra workshop 'At beskrive/definere Rejsen'

Diagram over den udstillingsbesøgendes rejse

Bevægelsen gennem museet:

Over jorden →

under jorden [introvert formidlingszone] → **Op og ud i landskabet**

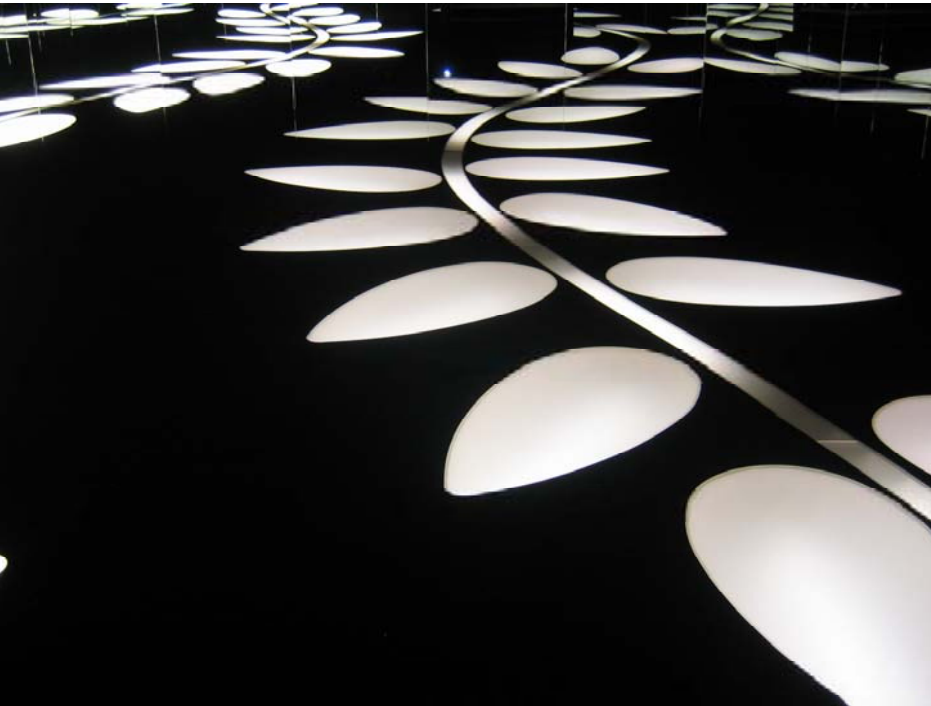
orientering mod værkerne + momentvis udefter
- ud mod landskabet, havet og horisonten

orientering mod det særlige lys som er stedets lys /
det åbne museumsrum - udenfor
integreret i klippen og landskabet, sprængt ind i øen

Tema 'REJSEN'

at forbinde det eksisterende museum med dét at opleve lys:
de nye kunstværker- og kunstformidlingsfunktioner, herunder den nye
museumsarkitektur

Perception & Illusion

Visualisering fra workshop.
Foto af kunstlysinstallation.

Budskabet er at sprænge rammerne ved at skabe et selvstændigt museum, hvor lyskunst, lysarkitektur og stedets lys i unik sammenhæng genererer den eksperimenterende og erkendelsesmæssige publikumsoplevelse.

Ét enkelt og simpelt budskab med mulighed for mange individuelle fortolkninger og indgangsvinkler for den udstillingsbesøgende til fænomenet LYS.

(LYSnET)

Stedets lys
[kontekst]

MENNESKET

Lysarkitektur
[bygningen]

Lyskunst
[værkerne]

Deltagerliste - Workshop

Berit Sys Christensen	Cand.Arch.	GYS arkitektur
Bjarne Schläger	Lysdesigner, arkitekt MAA og AAM	Bjarne Schläger, Light + Architecture
Claus Asp	Konsulent	ERCO Lighting
Ellen K. Hansen	Lektor og projektleder i Velfac	Arkitektskolen i Århus
Gustav Fabricius	Cand.Arch.	GYS arkitektur
Iben Winther Orton	Chefdesigner	Ramböll Lys
Katrine Kastberg	Cand.Arch	Velfac-legatmodtager 2007, Arkitektskolen i Århus
Kurt Nørregaard	Arkitekt MAA, PAR	Nørregaard Aps
Kätte Bønlykke	Lektor, Institut for Design	Arkitektskolen i Århus
Lisbeth S. Kristensen	Lysdesigner, Cand.Arch.	Ramböll Lys
Lone Stidsen	Designer	LOST Design
Merete Madsen	Adjunkt, ph.d., Institut for Teknologi	Kunstakademiets Arkitektskole, Kbh.
Mette Hvass	Arkitekt MAA	COWI
Ole Capion		LightVision, Frederikshavn
Torben Thyregod Jensen	Arkitekt MAA	Velux A/S, X Lab
Vibeke Riisberg	Lektor, ph.d.	Designskolen Kolding

Workshoppen på Bornholms Kunstmuseum er tilrettelagt af Berit Sys Christensen, Gys Arkitektur, og museumsdirektør Lars Kærulf Møller, Bornholms Kunstmuseum.

Opfølgning af workshop og udarbejdelse af materiale i forbindelse hermed er udført af Lone Stidsen, Vibeke Riisberg, Gustav Fabricius og Berit Sys Christensen.

Fotos fra workshop og visualiseringer er taget af Lone Stidsen, Vibeke Riisberg, Kätte Bønlykke og Claus Asp.

Workshoppen blev støttet af Velfac.